

Medelingenblad van de afdeling
Rijnland
van de Nederlandse Genealogische Vereniging

ngv

Nederlandse
Genealogische
Vereniging

Ontdek jouw verhaal

De Nederlandse Genealogische Vereniging (NGV) is een landelijke vereniging met verschillende regionale afdelingen. Voor onze **afdeling RIJNLAND** gelden de postcodes: 2170-2179 (Sassenheim, Lisse), 2200-2259 (Katwijk, Noordwijk, Rijnsburg, Valkenburg, Voorhout, Voorschoten, Wassenaar), 2300-2399 (Leiden, Oegstgeest, Leiderdorp, Warmond, Roelofarendsveen, Zoeterwoude, Hazerswoude), 2400-2439 (Alphen a/d Rijn, Bodegraven, Nieuwkoop), 2442-2489 (Ter Aar, Aarlanderveen, Zwammerdam), 2500-2529 ('s Gravenhage Centrum, Laakkwartier), 2560-2599 ('s Gravenhage Segbroek, Zuiderpark, Scheveningen, Haagse Hout annex Mariahoeve), 2730-2739 (Benthuizen).

Het lidmaatschap van de NGV, waarbij u de gedrukte versie van het blad Gens Nostra ontvangt, is € 49,- per jaar. Het digitale lidmaatschap kent een lagere contributie van € 40,-. Voor meer informatie, aanmelden en wijzigingen doorgeven kunt u uitsluitend terecht bij de landelijke centrale ledenadministratie: op de website <https://ngv.nl/lid-worden> of schriftelijk bij Ledenadministratie NGV, Postbus 50, 3980 CB, Bunnik.

Naast het lidmaatschap van onze afdeling kan men zich aanmelden voor een lidmaatschap van andere regionale afdeling voor € 12,- per jaar per afdeling.

Zie voor de items 'Collecties', 'Ledenservice' en 'Nieuws' van de NGV op de website: <https://ngv.nl/>

Bij het item 'Ledenservice' vindt u **de agenda van alle afdelingen** zoals alle **lezingen** in de regio.

Adres verenigingscentrum: Kosterijland 3-5, 3980 CB Bunnik.

Openingstijden: woensdag op afspraak, elke donderdag en 2^e zaterdag van de maand van 10-16 uur, behalve op feestdagen.

Afdeling Rijnland / jaargang 27 / nr. 78 / januari 2022

Inhoudsopgave	Pag.
Een nieuw begin	3
Activiteiten afdeling Rijnland	5
- Afdelingsavonden	5
- Voorouderspreekuur	6
Afdelingsbestuur Rijnland 2022	7
Presentatie bronnenboek 26 (begraven in Rijnsburg 1571-1678) in de Grote of Laurentiuskerk te Rijnsburg	8
Begraven Stefana van Rossum in Grote Kerk van Rijnsburg	13
Verslag van de lezing 'Pilgrims (fathers, mothers & children)' in Leiden en Amerika	15
Jubilarissen bij de afdeling Rijnland	18
Oud schrift	19
Verslag van de lezing 'Grasduinen in het hof van Holland'	20
Het zullen je voormoeders maar wezen!	22
Transcriptie oud schrift	27
Verslag van het bezoek aan Delpher	29
Voorouderspreekuren in de regio	31
Wetenswaardigheden:	31
- Gezocht: familienamen beginnend met COR of KOR	31
- Luisterwandeling 'Stemmen uit de fabriek'	32
- Boek: Zoetermeer Toen & nu	32
- TV-serie 'In het kielzog van de Mayfower'	32
- Bordspel 'Towards Thanksgiving'	32
- Openbaarheidsdag 2022 bij ELO	33
- Webpagina Beekveld	33
Afdelings- en bestuursinformatie	34

*****

*Wij wensen u allen een fijn en gezond
2022
toe waarin genealogie
een mooie inspiratiebron mag zijn*

Een nieuw begin

Deze woorden zijn de eerste woorden aan de leden van de afdeling Rijnland van de NGV in 2022. Wij wensen u en allen die u lief zijn een gezond Nieuwjaar! Het afdelingsbestuur hoopt u in dit mooie nieuwe jaar vooral in persoon te mogen ontmoeten. Met een schone lei gaan we in Rijnland weer een heel jaar lang op zoek naar familie en verwanten uit het verleden. Ik hoop dat we de in 2021 ingezette koers nog verder kunnen uitbouwen en elkaar met nog meer mogelijkheden in onze hobby kunnen vinden en van elkaar kunnen leren.

In dit eerste nummer van ons Mededelingenblad kijken we terug op de presentatie van ons bronnenboek met begravenen in Rijnsburg tussen 1571 en 1678, ons werkbezoek aan Delpher in de Koninklijke Bibliotheek en de boeiende lezingen over de Pilgrimfathers en het Hof van Holland. Er is een lijn te herkennen. Al eerder heeft het bestuur op deze plaats geschreven, dat ze graag meer wil betekenen voor onze leden in het Haagse. We hebben ook aangegeven dat we graag de verbinding zoeken met historische verenigingen en in de Duin- en Bollenstreek zijn die eerste stappen gezet. We ontdekten nieuwe gepassioneerde vrienden in een regio met een eeuwenoud verleden en een rijkdom aan genealogische bronnen. Stephana van Rossum had nooit kunnen bevroeden dat, toen zij op 27 december 1603 op hoge leeftijd stierf, 318 jaar later nog eens onderzoek gedaan zou worden naar de administratieve kant van haar verscheiden. Maar door dit te doen werd zij bijna weer “aanraakbaar”. En dat is onze passie voor genealogie; die gaat verder dan het ordenen van data.

Hier is ons bestuur bij de derde loot van haar koers aangekomen; kennis verzamelen en overdragen. Of dit nu gaat door het ontsluiten van bronnen, het verzorgen van een beginnerscursus, een cursus oud schrift of het organiseren van een voorouderspreekuur. Met dat laatste worstelt het bestuur overigens, met name om de manier waarop een spreekuur het meest effectief georganiseerd kan worden. Wat vindt u? En natuurlijk zullen ook onze lezingen ondersteunen bij het overdragen van kennis.

Terwijl ik bovenstaande alinea formuleer, vraag ik mij direct af hoe we de brug met een jongere generatie kunnen slaan. Voorzien wij nog in de behoefte die vergelijkbaar is met toen we zelf lid werden van de NGV? Hoe borgen we professionaliteit en blijvende enthousiasme bij een

generatie waar tijdgebrek en internet soms hand in hand gaan? Zelf heb ik afgelopen weken voor het eerst mogen proeven aan digitale transcripties en de achterliggende kunstmatige intelligentie. En desondanks blijft ook dit een hulpmiddel en is het met eigen ogen bekijken van de originele bron onmisbaar. Wat betekent deze ontwikkeling voor de meerwaarde die je als vereniging wilt hebben? Hoe kunnen we helpen onderzoek professioneel of kwalitatief te laten zijn? Willen we “van alles” zijn of ons richten op meer specifieke zaken of willen we een soort ANWB zijn die door kan verwijzen en rijp van groen kan onderscheiden? Maar mogelijk doen anderen dit al. Voor mij is het woord “samen” in deze belangrijk: samenwerken met andere genealogische verenigingen en platforms. Samenwerken met historische verenigingen in steden en dorpen. En elkaar daarbij vooral de ruimte geven.

Onder de titel “Er ligt een mooie toekomst in het verschiet!” is in de landelijke nieuwsbrief van de NGV de oproep gedaan om **vóór 15 januari** ideeën in te brengen over die toekomst van de NGV. Het bestuur van de NGV-Rijnland moedigt u aan om van deze gelegenheid gebruik te maken. De NGV gaat in 2022 met u op reis om beetje bij beetje de “NGV van de toekomst” vorm en inhoud te geven. En de NGV moet u dan vooral zien als een platform om aan u en aan volgende generaties kennis en ondersteuning voor een mooie vrijetijdsbesteding over te dragen. En deze laatste zin is misschien al weer te “sturend”. Daarom wil de NGV haar leden aan het woord laten en zelf vooral luisteren. Wilt u reageren? En wat ons eigen bestuur betreft, we zijn “toen het nog mocht” als bestuur bij elkaar geweest om te sparren over een mooi programma voor 2022. En eerlijk gezegd kwamen de ideeën als vanzelf. Sprekers zijn intussen benaderd, hebben toegezegd en andere ideeën wachten nog op verdere uitwerking. We komen er op terug. Er ligt een mooie toekomst in het verschiet!

Ab Stikkelorum, voorzitter ad-interim

Activiteiten afdeling Rijnland

Het bestuur van de afdeling Rijnland organiseert verschillende activiteiten. U bent daarbij van harte welkom. Dit geldt ook voor uw burens, vrienden en kennissen die geen lid zijn van onze vereniging, maar wel belangstelling hebben voor genealogie. Het zou natuurlijk fijn zijn als zij, na meerdere bezoeken, ook lid zouden worden van de vereniging.

Afdelingsavonden

Voorafgaand aan elke lezing houden we een **inloopuur** met de mogelijkheid tot stellen van vragen aan één van de bestuursleden;

De bijeenkomsten worden gehouden in de kapelzaal van:

de **Scheppingskerk, Van Poelgeestlaan 2, 2352 TD Leiderdorp.**

De zaal is open vanaf 19.00 uur. De toegang is gratis. Koffie en thee (€1,50) wordt verzorgd door de koster van de kerk.

Het gebouw is goed rolstoeltoegankelijk. De parkeergelegenheid is ruim en gratis. Er zijn goede busverbindingen zowel vanaf station Leiden Centraal als van station Lammenschans. Zie voor tijden: www.9292.nl.

Dinsdag 15 februari 2022

Inloopuur: 19.00 – 20.00 uur

Lezing: 20.00 uur

Onderwerp: **Het nut van belastingregisters bij genealogisch onderzoek**

Spreker: **Dhr. Aad Verouden**

Er zijn allerlei soorten belastingregisters. Door de eeuwen heen gold voor alle belastingadministraties een ijzeren wet: Zorg dat de tenaamstelling juist is, anders kun je naar je centen fluiten. Of het nu om kohieren van de 100^e penning of quotisatieregisters ging, cijns-, tiend-, pacht- of leenregisters, de klerk die de namen en feiten moest te boek stellen, probeerde zoveel mogelijk details weer te geven. Daardoor geeft een kijkje in dit soort registers vaak verrassende nieuwe inzichten.

Mijn ervaring is, dat veel vastgelopen onderzoeken via het een of andere belastingboek kunnen worden vlotgetrokken. Tijdens mijn lezing zal ik een

aantal voorbeelden geven van verschillende families die zo een flink stuk verder terug in de tijd konden worden gebracht.

Dinsdag 19 april 2022

Inloopuur: 19.00 – 20.00 uur

Lezing: 20.00 uur

Onderwerp: **Raadsels rond de stamboom van de familie Pietersen**

Spreker: **Dhr. Roelofsen** (zie ook *info Mededelingenblad 76*)

Vergadering: 21.30 uur Algemene ledenvergadering

Door corona is het lastig om lezingen nu al vast te leggen. Voor **15 februari** heeft dhr. Verouden zich bereid verklaard om ons te vertellen over belastingregisters. Zijn info wordt hier beperkt weergegeven doordat deze informatie vlak voor het naar de drukker gaan binnen kwam. Via de digitale nieuwsbrief zal het onderwerp voor **15 maart** bekend worden gemaakt. Eveneens zal er dan uitgebreidere info worden gegeven m.b.t. de lezing van dhr. Verouden. Dhr. Roelofsen zal op **19 april** een derde poging wagen om zijn lezing te geven over de familie Pietersen. Info hierover vindt u terug in eerdere edities van dit blad, maar natuurlijk ook in de nieuwsbrief. Info over lezingen kunt u eveneens vinden op de website van de NGV: [https:// ledenservice.nl/events/](https://ledenservice.nl/events/)

Zeker is wel dat we dan gebruik zullen maken van **de grote kerkzaal** waardoor we in staat zijn voldoende afstand te houden van elkaar.

Voorouderspreekuur

Op onze voorouderspreekuren is iedereen van harte welkom met vragen, zowel leden als niet-leden. Deze spreekuren vinden plaats in de openbare bibliotheek te Leiden. **In coronatijd blijft de bibliotheek voor iedereen geopend.**

Op het voorouderspreekuur treft u enkele bestuursleden die met u zullen meedenken en helpen zoeken naar oplossingen m.b.t. uw vragen over stamboomonderzoek en familie-geschiedenis.

Het voorouderspreekuur voorjaar 2022 wordt gehouden op:

Data: **zaterdagen 19 februari, 19 maart, 9 april en 21 mei 2022**

Tijd: 10.30 uur tot 12.30 uur

Waar: Het Historisch Informatie Punt (HIP)

Locatie: Openbare bibliotheek; BplusC genoemd

Adres: Nieuwstraat 4, 2312 KB te Leiden, nabij de Hooglandse kerk

Afdelingsbestuur Rijnland 2022

Door: Rob van der Hulst

Na het bewogen verenigingsjaar 2019, waarin de afdeling Rijnland van de NGV afscheid moest nemen van voorzitter Jan Tolboom, volgde het eerste coronajaar met een geheel onverwachte beperking van de meeste verenigingsactiviteiten. Dit was vooral een beperking van de mogelijkheden om onze genealogiehobby te kunnen uitoefenen, en om daarmee gezamenlijk iets in verenigingsverband te kunnen doen.

Volgens de planning van 2020 zou de ad-interim voorzitter, de heer A. Stikkelorum, op de ALV van 21 april 2020 worden voorgedragen als voorzitter, terwijl de aftredende bestuursleden, mw. A.C. Poland, en de heren C.J. van den Hoek en D.M. Roest, allen herkiesbaar, hoopten opnieuw benoemd te worden. De ALV kon geen doorgang vinden, evenals alle andere gezamenlijke bijeenkomsten die voor de rest van het jaar gepland stonden. De leden van de afdeling hebben dus nog geen formele goedkeuring kunnen verlenen aan de benoeming van genoemde vier bestuursleden. In 2021 heeft dat evenmin door de coronaproblematiek plaats kunnen vinden. Hopelijk kan dat alsnog gebeuren in 2022. Door deze ongewenste gang van zaken zijn volgens het rooster van aftreden alle bestuursleden aan herbenoeming of herverkiezing toe. In afwachting van die goedkeuring vormen de acht leden een niet officieel benoemd afdelingsbestuur. Onderling heeft ondertussen een kleine herschikking plaatsgevonden van de functies. Aan het begin van 2022 is de samenstelling van het bestuur als volgt:

Dhr. A. (Ab) Stikkelorum, voorzitter a.i.;

Dhr. R. (Rob) van der Hulst, 1^e secretaris;

Dhr. D.M. (Mauring) Roest, 2^e secretaris;

Dhr. C.J. (Cees Jan) van den Hoek, budgethouder;

Mw. S.G. (Sytske) Visscher, communicatie/PR;

Dhr. G.J. (Jan) Leeuwenhoek, lid;

Dhr. A.J. (Bram) Plantinga, lid;

Mw. A.C. (Ank) Poland, (eind)redactie mededelingenblad.

Alle bestuursleden hebben te kennen gegeven dat zij herkiesbaar zijn. De voorzitter, secretaris en penningmeester behoren, volgens de statuten van de NGV, in functie gekozen te worden en vormen het dagelijks bestuur.

Het bestuur stelt u voor om dhr. A. (Ab) Stikkelorum, te benoemen tot voorzitter; dhr. R. (Rob) van der Hulst tot 1^e secretaris, dhr. D.M. (Mauring) Roest tot 2^e secretaris en dhr. C.J. (Cees Jan) van den Hoek tot penningmeester/budgethouder.

Het bestuur stelt u voor om mw. S.G. (Sytske) Visscher, dhr. G.J. (Jan) Leeuwenhoek, dhr. A.J. (Bram) Plantinga en mw. A.C. (Ank) Poland te herbenoemen tot bestuurslid.

Omdat ook het rooster van aftreden door de uitgestelde benoemingen is ontregeld, wordt een nieuw rooster vastgesteld dat gebaseerd is op het oude rooster.

Naam	Functie	Startjaar	2020	2021	2022	2023
Ab Stikkelorum	Voorzitter	2020	2020			2023
Rob vd Hulst	Secretaris	2015		2021		
Mauring Roest	2 ^e secretaris	2010			2022	
Cees Jan vd Hoek	Budgethouder	2016	2020			2023
Sytske Visscher	PR	2003		2021		
Bram Plantinga	Lid	2010			2022	
Ank Poland	Redactie blad	2017	2020			2023
Jan Leeuwenhoek	Lid	2001			2022	

Presentatie bronnenboek 26 (Begraven in Rijnsburg 1571-1678) in de Grote of Laurentiuskerk te Rijnsburg.

Door: Bram Plantinga

21 september 2021

Dinsdagmiddag 21 september jl. kwam in de Grote kerk in Rijnsburg een geanimeerd gezelschap NGV-leden en genodigden bijeen om de presentatie bij te wonen van het nieuwste bronnenboek van de NGV-afdeling Rijnland. Onder de genodigden waren vertegenwoordigers van Het Genootschap Oud Rijnsburg, Erfgoed Leiden e.o., de Hollandse Vereniging voor Genealogie 'Ons Voorgeslacht', het hoofdbestuur van de NGV, de lokale en regionale pers en het bestuur en dominee Vromans van de Laurentiuskerk. Eregast was burgemeester Visser van de gemeente Katwijk, waar Rijnsburg onder valt.

Voorzitter Ab Stikkelorum gaf in zijn welkomstwoord aan hoe genealogie veel mensen helpt hun persoonlijke achtergrond te ontdekken en zo een eigen plek te vinden in de grote, steeds complexere wereld

waarin wij leven. De afdeling Rijnland van de NGV heeft een lange traditie van het ontsluiten van moeilijk toegankelijke bronnen met genealogische informatie uit het verleden. Vandaag verschijnt deel 26 in de reeks 'bronnenboeken' met begraafgegevens van Rijnsburg over de periode 1571-1678. Waar de coronaperiode het laatste anderhalve jaar het verenigingsleven voor een groot deel heeft stil gelegd, heeft een groepje mensen achter de schermen kunnen doorwerken en deze publicatie verzorgd. De feestelijke presentatie vandaag luistert ook het 35-jarige bestaan van de afdeling op, dat vorig jaar vanwege corona niet kon worden gevierd en daarom vandaag als een 35+1 feestje plaatsvindt. Initiatiefnemer prof. Dick Boeke en bestuurslid Jan Leeuwenhoek zullen kort ingaan op de ontstaansgeschiedenis van het boek en de onderzoekresultaten. Dhr. Hans Endhoven schreef een interessante bijdrage in het boek over de turbulente jaren '70 van de 16^e eeuw in en om Rijnsburg. Hij spreekt vanavond op een afdelingsavond van de vereniging.

Jan Leeuwenhoek lichtte toe dat de nieuwe publicatie gegevens bevat uit de kerkrekeningen van de Nederduits Gereformeerde Kerk uit de jaren 1571-1678, alsook uit het grafboek van de kerk uit de jaren 1661-1742. In deze bronnen werden nauwkeurig de kosten bijgehouden die voor het begraven van personen in rekening werden gebracht. Daarbij ging het om het luiden van de klokken, het gebruik van het doodkleed en om het delven van het graf in de kerk of op het kerkhof. Zo kostte het 15 stuivers om de klokken een uur te laten luiden. De kerkrekeningen en het grafboek zijn waardevol omdat zij informatie bevatten over personen uit Rijnsburg en uit naburige plaatsen die in Rijnsburg werden begraven. Maar daarnaast geven zij ook informatie over een paar andere onderwerpen. Jan belicht er twee van.

Het eerste betreft de Grote Klok in de toren. Deze heeft een doorsnede van 142 cm en hangt naast twee kleinere klokken. Hij komt voor het eerst voor in de kerkrekening van 1605 waarin ook de jaren 1602-1605 worden verantwoord. In deze periode bedroeg de opbrengst van de klok f 5:5:0 "zedert d'selve heeft gehangen". Deze laatste vermelding maakte nieuwsgierig naar de datering van de klok. Daarover bleek informatie beschikbaar in het archief van de kerk dat bij ELO berust. Met hulp van dhr. André van Noort van ELO konden wij hiervan kennisnemen. Zo zien we dat men op 29 juni 1603 naar Amsterdam reisde om de klok te bestellen. Ongeveer een jaar later, in juni 1604, moest de klepel nog wat

worden bijgesteld, waarna de klok in het derde kwartaal van 1603 zal zijn opgehangen. De totale kosten bedroegen 750 gulden, waarvan 400 voor het maken van de klok zelf. Andere kosten betroffen o.a. het benodigde hout- en ijzerwerk, het loon van timmerlieden en de smid, reiskosten en verteringen. Vast staat dat dezelfde klok er nog steeds hangt.

Ook over de belangrijkste grafsteen in de kerk kwamen we meer te weten. Je zou verwachten dat heel wat grafstenen vermeld zouden staan in de gevonden kerkrekeningen en het grafboek; deze beslaan immers een periode van ongeveer 100 jaar. Er wordt er echter maar één genoemd! Deels komt dit misschien doordat de gegevens hiaten vertonen. Maar de belangrijkste verklaring is dat het overgrote deel van de stenen die er nog liggen van vóór de protestantse tijd zijn. Die ene steen is echter niet de minste. Hij is vandaag zichtbaar, met dank aan koster Wim de Winter die het plankier dat hij had verwijderd voor Open Monumentendag vorig weekend, heeft opengelaten tot vandaag. Het is het graf van Stefana van Rossum, Vrouwe van Rijnsburg en abdis van de grote abdij die in 1573 werd verwoest. Zij stierf op 27 december 1603. De informatie over het graf had daarom in de kerkrekening over november 1603 -november 1604 moeten staan. Hij is echter te vinden in de rekening over 1602. De verklaring hiervoor is waarschijnlijk dat deze rekening pas in latere jaren werd vastgesteld als gevolg van personeelwisselingen en opgelopen achterstand. We weten dit laatste door weer andere stukken in te zien. Jan benadrukt daarom dat ook in dit geval weer de noodzaak is aangetoond om altijd naar meerdere bronnen te kijken als dat enigszins mogelijk is.

Dick Boeke ging vervolgens in op de aanleiding tot het samenstellen van het boek. Hij was bezig met genealogisch onderzoek naar zijn familie en kwam zo in Rijnsburg terecht. Hij kreeg toestemming van het kerkbestuur om in de kerkregisters te kijken. Bij de invoering van de burgerlijke stand, begin 19^e eeuw, zijn veel gegevens die de kerken bijhielden over dopen, trouwen en begraven overgedragen aan de gemeenten, maar lang niet alles. Toen hij toegang kreeg tot het kerkelijk archief in een kluis in de Bethelkerk was hij verrast daarin rijen archiefdozen met veel historische informatie te vinden. Een ware goudmijn! Hij besloot te beginnen met de kerkrekeningen die veel begraafgegevens bevatten. Het archiefmateriaal verkeert in slechte staat, maar het papier was nog net goed genoeg om er scans van te maken.

Deze zijn, bijna 200 in getal, als bijlage in het boek opgenomen. De geschreven teksten in de rekeningen transcribeerde hij naar modern schrift. Duidelijk werd dat ook mensen van buiten Rijnsburg, met name Leidenaren hier werden begraven. Verder bleek dat als een vrouw overleed, haar man de begrafenis betaalde en in de kerkrekening werd genoemd, maar de vrouw zelf niet. Uiteindelijk werd het werk te omvangrijk en dreigde het te stagneren. Jan Leeuwenhoek en anderen uit de NGV zijn bijgesprongen en hebben zo de publicatie mede mogelijk gemaakt. Jan deed daarbij nog een bijzondere vondst: hij stuitte op een zeldzame rekening van de kerkmeesters uit 1571, een periode waaruit weinig materiaal bewaard is gebleven.

Het gevonden materiaal leverde ook in andere opzichten interessante informatie op, ook over de familie van Dick Boekee die oorspronkelijk uit het huidige Noord-Frankrijk afkomstig is. Zo scheidde in 1834, na een kerkelijk strijd, de Gereformeerde Kerk zich af van de Nederlands Hervormde Kerk. Er is een brief bewaard gebleven waarin een lid van de familie Boekee in die periode te kennen gaf mee te gaan in de Afscheiding omdat "het geweten niet toe staat te blijven". Ook werd meer bekend over de situatie in Rijnsburg tijdens de ongeregeldheden in de jaren '80 van de 18^e eeuw, die bijna leidden tot een burgeroorlog. In Rijnsburg werden de ontwikkelingen nauwlettend gevolgd door het Hof van Holland. De Rijnsburgse schout, notaris en kerkmeester Petrus Mejan werd op staande voet ontslagen omdat hij te laks optrad. Mejan protesteerde hiertegen en vertrok naar Utrecht met medenemen van onder meer de transportregisters van het dorpsbestuur en van financiële gegevens van de Nederlands Hervormde kerk. Pas na een aantal jaren kwam er een schikking door het Hof van Holland en werd een nieuwe schout benoemd. Ook in de handelingen van de kerkenraad is veel te vinden over deze periode omdat de affaire de belangen van veel Rijnsburgers, maar ook van de kerk raakte. Dick Boekee sloot af met de constatering dat de kerkelijke en burgerlijke archieven nauw samenhangen. Kerkelijke archieven hebben veel te bieden voor de bestudering van de regionale geschiedenis. Zij zijn over het algemeen echter moeilijk toegankelijk en veel minder gedigitaliseerd dan de burgerlijke archieven. Ook de condities waaronder zij bewaard worden zijn vaak onvoldoende, waardoor delen er van soms in slechte staat verkeren. Dit is erg jammer, want ze bevatten uiterst waardevol historisch materiaal.

Voorzitter Ab Stikkelorum ging vervolgens over tot het aanbieden van het bronnenboek aan burgemeester Visser van Katwijk. Hij memoreerde hoe hij in een voorgesprek met de burgemeester getroffen werd door diens haast gretige belangstelling voor de plaatselijke geschiedenis. Hij is verheugd dat het boek aan de verdere ontsluiting van deze geschiedenis een bijdrage kan leveren.

Burgemeester Visser ontvangt het boek uit handen van Ab Stikkelorum.

Burgemeester Visser zei in zijn dankwoord het bijzonder te vinden dat hij het boek op deze historische plek in ontvangst kan nemen. De laatste abdis van de Abdij van Rijnsburg, de invloedrijke Vrouwe Stefana van Rossem, ging na de verwoesting van de abdij naar Utrecht,

maar keerde later terug en vond haar laatste rustplaats in deze grond. Met de nu beschikbaar gekomen informatie over haar begrafenis is de cirkel na 400 jaar als het ware weer rond. Hij is verrast dat het onderzoek zulke interessante inkijkjes in het verleden geeft. Zoals bijv. de zorgvuldige manier waarop met het geld werd omgegaan en het feit dat de toren van de kerk de troebelen in de tweede helft van de 16^e eeuw heeft doorstaan. Ook het verhaal over de aanschaf van de grote klok en alle details die daarover zijn gevonden, spreken tot de verbeelding. Het boek past in de groeiende belangstelling voor het persoonlijke verleden dat ook in verscheidene steden meer aandacht krijgt en onder meer tot uitdrukking komt in tv-programma's als 'Verborgen Verleden'. Hij is getroffen door het enthousiasme van de heren Stikkelorum en Leeuwenhoek en hun collega's en zegt hen namens het gemeentebestuur dank voor de uitgave die hem zojuist ter hand is gesteld.

Hierna bleven de aanwezigen nog enige tijd bijeen in een plezierig samenzijn, waarbij onderlinge contacten werden aangehaald.

Begraven van Stephana van Rossum in de Grote kerk van Rijnsburg

Door: Jan Leeuwenhoek

Soms stuit je in een oude bron op interessante informatie; een leuke vondst. Maar het blijkt niet altijd te kloppen. Meer bronnen raadplegen levert soms betere informatie op. De schrijvers van de publicatie over begraafgegevens in de kerkrekeningen van Rijnsburg 1571-1678 (zie elders in dit blad) hadden zo'n ervaring. In de publicatie is een transcriptie opgenomen van de oudste kerkrekeningen in Rijnsburg. Opgenomen zijn inkomsten uit begraven. Voor begraven moest worden betaald, zoals voor kopen of huren van een graf of voor het luiden van de kerkklokken. In de jaarlijkse kerkrekeningen worden alle inkomsten en uitgaven van de kerk van dat jaar verantwoord, waaronder deze inkomsten uit begraven. De jaarrekeningen hebben steeds hetzelfde stramien. Het gaat om de periode van 1 november van een jaar tot en met 31 oktober van het jaar erop. Nadat de rekening is opgemaakt, werd deze gecontroleerd en goedgekeurd. Dat gebeurt meestal circa een half jaar na de datum van 31 oktober, dus in april/mei.

Zo treffen we de rekening over de periode 1 november 1601 tot en met 31 oktober 1602 aan; de rekening 1602. De hoofdtekst over inkomsten uit begraven bevat de mededeling, dat de inkomsten dat jaar klein waren geweest en dat die zouden worden verantwoord in de rekening over 1604. Daarom wordt "memorie" opgenomen. In de marge van die aantekening staat in klein kriebelschrift het volgende: "De rendant wert gelast te innen ende te [ontfangen] de oncosten van *de* begraeffnisse mitsgaders van de gerechticheijt van't graft daer inne de *sa*. Vrouwe van Reijnsburch Stephana van Rossum is begraven in de kercke van Reijnsburch" (nrs. 41 en 42, pag. 42 transcriptie en een foto van het origineel op pag. 21 van het addendum). Dat zijn dan de leuke teksten om aan te treffen!

Omdat de publicatie puur een transcriptie is, zou dat het dan zijn. Dan denken we te weten dat Stephana overleden is in de periode 1 november 1601-31 oktober 1602. Omdat de publicatie in de kerk van Rijnsburg zou worden gepresenteerd en in die kerk nog grafstenen liggen, hebben we ons nog een nadere vraag gesteld: welke van die grafstenen hebben een relatie met één van de intekeningen in de publicatie? Een overzicht van de grafstenen is opgenomen in de publicatie "Genealogische en heraldische

Grafsteen van de Vrouwe van Reijnsburch Stephana van Rossum
Foto: Jan Leeuwenhoek

gedenkwaardigheden in en uit de kerken der provincie Zuid-Holland” van Mr. P.C. Bloys van Treslong Prins; een uitgave uit 1922 bij uitgeverij A. Oosthoek te Utrecht (ook op internet te vinden). In deel IIB van dit boek, op pag. 437-441, is Rijnsburg opgenomen. Waarin een grafsteen met de tekst: Hier leyt begraven joffr. Stefana van Rossu abdisse en vrou van Rijnsburch, Boscoop etc. ende sterft int jaer ons Heere XVIc ende drie opten 27 Decemb.” (en nadere teksten over de wapens). Gestorven op 27 december 1603 dus en niet in de periode van de jaarrekening 1602! Volgens de systematiek van de kerkrekeningen zou haar overlijden in de rekening over 1604 hebben moeten staan; de periode 1 november 1603-31 oktober 1604.

Wat kan hiervoor de verklaring zijn? Zoals hierboven is aangegeven was de regel dat de goedkeuring van een rekening ongeveer een half jaar na het einde van de periode geschiedde. Dat zou april-mei hebben moeten zijn van het jaar 1603. De rekening 1602 is echter pas goedgekeurd op 5 juli 1605. Toen was Stephana al anderhalf jaar overleden. Vermoedelijk heeft men daarom de aantekening toen al in de marge opgenomen. De goedkeuring van de jaarrekening over 1604, waar de aantekening eigenlijk in zou hebben moeten staan, was weer van een jaar later nl. op 12 juli 1606.

Nu weten we dus de goede overlijdensdatum wegens de vermelding op de grafsteen, zoals die in 1922 zichtbaar was. Op de foto van de grafsteen ziet u overigens een gladde rand links, waar de oorspronkelijke tekst niet meer te zien is door het jarenlang erover lopen door de kerkgangers. Dat is de plek waar de datum op heeft gestaan, die dus nu niet meer leesbaar is..... Een andere bron: Hugo Franciscus van Heussen schrijft in 1719 in “Oudheden en gestichten van Rhijnland”, dat Stefana van Rossum, dochter van Johan van Rossum, die een broer was van de bekende Maarten van Rossum, de laatste jaren woonde op de Hoogstraat in Leiden, waar ze “bij de 100 jaaren oud” stierf op –inderdaad- 27 december 1603. Vermelding verdient nog dat de mooie, enorm grote, steen van Stephana van Rossum, net als die van haar voorgangster Elburch van den Boetseler, elk jaar met Open Monumentendag te bezichtigen is in de kerk van Rijnsburg. Dan worden de houten vlonders, die de stenen al een aantal jaren beschermen tegen verdere slijtage, voor die gelegenheid door de koster weggehaald. Het is een bezoek waard!

Verslag van de lezing: Pilgrims (fathers, mothers & children) in Leiden en Amerika

Door: Jan Leeuwenhoek

19 oktober 2021

Cees Jan van den Hoek opent de bijeenkomst. Spreker Piet de Baar behoeft nauwelijks introductie gezien zijn jarenlange werkzaamheden bij Erfgoed Leiden en Omstreken.

Piet geeft aan dat 2020 een belangrijk Pilgrimjaar was. Het was toen 400 jaar geleden dat de Mayflower naar Amerika voer. Door de corona is de herdenking iets minder groots geweest. Voor Nederland is het belangrijk, maar het is vooral belangrijk in de VS.

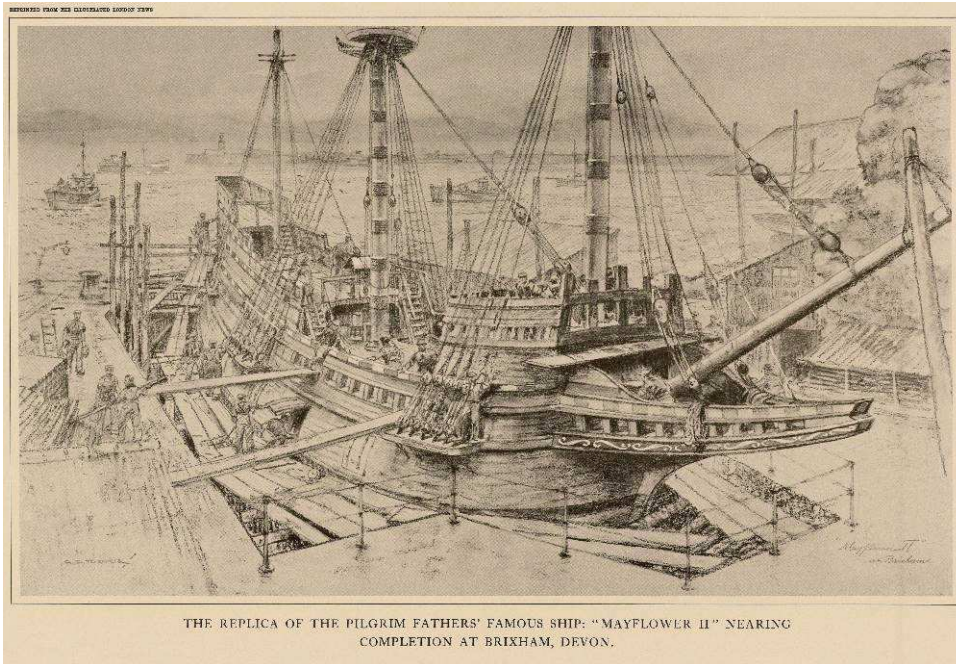
Hij heeft een eerste herinnering hieraan toen hij als 19-jarige bij het archief ging werken. Toen was er net de herdenking van het 350-jarige vertrek van de Mayflower. Indertijd was er een bescheiden permanente expositie in een schuur achter het archief. Jeremy Bangs, een Amerikaan die in Leiden kunstgeschiedenis studeerde en in 1980 in dienst kwam van het archief als historicus, heeft veel onderzoek gedaan naar de Pilgrims. Het onderzoek naar de Pilgrims kreeg een impuls toen George Bush, een nazaat van één van de Pilgrim fathers, in 1989 Leiden bezocht.

Waarom kwamen de Pilgrim fathers naar Leiden? Deze Engelse gelovigen waren erg orthodox. Jacobus I duldde geen afwijking van de leer en ze vertrokken naar Amsterdam. Daar ontstonden problemen en men deed het verzoek om in Leiden te komen wonen, waarvoor toestemming werd gegeven. De groep kwam in 1609 naar Leiden en in datzelfde jaar werd ook de Engels gereformeerde gemeente gesticht in Leiden. Dat waren dus twee verschillende groepen, benadrukt Piet.

Deze Engels gereformeerde gemeente kreeg een predikant en ze kerkten in wat nu de Waalse kerk is. Later gingen ze naar het Jerusalemhofje en in 1644 naar de kapel van het Begijnhof. Deze kerk bestond tot 1795, waarna de meeste mensen overgingen naar de hervormde (Nederduits Gereformeerde) kerk.

Dominee Robinson had dus zijn eigen kleine groep. Feitelijk is het niet zo goed bekend welke Engelse Leidenaars behoorden tot de groep rond Robinson en welke tot de Engels gereformeerde gemeente. Degenen die naar Amerika gingen zijn uiteraard wel bekend. Die groep was niet zo groot. Aan boord van de Mayflower waren ongeveer 100 landverhuizers, waarvan circa de helft al stierf in de eerste winter.

De belangrijkste oorspronkelijke bron over de groep rond Robinson is het manuscript "Of Plymouth Plantation 1620-1647" van de hand van William Bradford. Hij beschreef in dit kort voor zijn dood geschreven manuscript in behoorlijk detail hoe het leven van die groep was. Het manuscript is lang onbekend gebleven. In 1855 werd het weer ontdekt, een jaar later gedrukt en dat gaf een impuls aan de belangstelling voor de Pilgrims.

Tekening van Mayflower II in aanbouw. G.H. Davis. 1955. (ELO)

De naam Pilgrim fathers, die vanaf 1799 aan de groep op de Mayflower werd gegeven, komt voort uit het begrip Founding fathers. Voor mensen in de VS is dat een heel belangrijke groep. Het heeft status als je hiervan afstamt. Er is een Society of Mayflower descendants. Een serie boeken over het nageslacht is verschenen - de Silver books - en er wordt nog steeds gepubliceerd. Piet legt uit waarom hij in de titel van zijn inleiding ook spreekt over Pilgrim mothers en children. Eén van de Pilgrim fathers die op de Mayflower zat had o.a. een dochter die in Leiden bleef wonen. Van haar is er veel nageslacht, ook nog in Leiden. Ook die zijn dus "descendants". De heer Van Zegveld heeft hier indertijd onderzoek naar verricht. De familie Koet stamt ervan af, maar ook is Goeie Mie, de gifmengster, aangetrouwd met een van deze nazaten. Van Zegveld heeft het notarieel archief van Leiden al behoorlijk doorzocht op nazaten; Piet was hier zelf ook bij betrokken. Op internet is er al veel beschikbaar, geeft Piet aan. Maar er is nog meer als mensen nader willen zoeken, bijvoorbeeld in het rechterlijk archief en belastingkohieren.

Voor de Leidse geschiedenis hebben de Pilgrims weinig betekend. Het waren meest Engelse landarbeiders. Toen ze in de stad Leiden kwamen werden velen textielarbeider, enkelen middenstander en een enkeling had geld, maar meest waren het eenvoudige lieden. John Robinson, de predikant, was vrij rijk van zichzelf. Hij stierf in 1625 en er was geen opvolger. De mensen uit de groep Robinson gingen toen over naar een andere protestantse kerk.

Na de pauze was er gelegenheid tot het stellen van vragen, waaruit: Het huis van Robinson stond aan de Kloksteeg op de plek waar later in de 17^e eeuw het Jean Pesijnhofje werd gebouwd. Het was toen kleiner dan nu, nl. alleen de vleugel richting Rapenburg. Waarschijnlijk kerkte men in het huis van Robinson.

Voor de overtocht naar Amerika moesten velen geld lenen. Nog veel jaren daarna moest er worden afgelost.

Cees Jan dankt Piet de Baar hartelijk voor zijn interessante lezing. De Pilgrim fathers blijven voor velen een fascinerende groep mensen. En het is interessant dat er ook in Leiden nog veel nazaten zijn.

Jubilarissen bij afdeling Rijnland

Op 21 september 2021 's-avonds vierde de afdeling Rijnland in de Scheppingskerk in Leiderdorp haar 35 + 1 jarig bestaan. Voorzitter Ab Stikkelorum stond hier bij stil en memoreerde dat het feestje vorig jaar wegens corona niet kon doorgaan, maar nu is het dan zover!

In de middag was er al een leuke festiviteit bij het presenteren van deel 26 van de serie Bronnen van de afdeling over begraven in Rijnsburg (zie elders in dit blad). Onze afdeling en genealogie zijn springlevend, zegt Ab trots. Vanavond heeft Ab de eer om aan twee leden van onze afdeling een oorkonde uit te reiken in verband met hun 40-jarig lidmaatschap van het NGV. De **heer Hengstmengel** is al sinds 1980 lid van de vereniging en actief in de genealogie. Dat geldt ook voor **Marijke Snels** die vele jaren lid was van het bestuur van de afdeling en die ook nu nog diverse activiteiten voor de vereniging uitvoert. Ab Stikkelorum dankt de heer Hengstmengel en mevrouw Snels hartelijk en wenst ze nog vele goede jaren toe in de vereniging. Dat geldt ook voor de **heer Jacobs** uit Voorburg, die wegens omstandigheden de bijeenkomst niet kon bijwonen en de oorkonde per post heeft ontvangen.

opgeleide qualif

59

Comparededen voor de oudste ⁵⁹ leden
 Schepenen der Stadt Leyden, Agnietje
 Rombuis, Bruidvrouw van Hendrik Jaspersz,
 Rachel Coenb.; Bruidvrouw van Deram
 Major, & Godefruyt van Schalk, alle
 sijnde tot competenten ouderdommen,
 dewelken verklaarden ter requistie
 van Diets Maadwijk, Inyoftm^r van de
 Brandwijn en over Noeden & strafot
 vanden, van den jeggenwoordige loyden
 ten nijn dat sij liyden gesamdelijk op
 den vijfen desden, maent Junij, des
 voormiddag ontrent elf uuren, waren
 gweest ten huise van Diets Aarts: de
 Bruijn, wondende tot Beddgraven, & doen
 aldaan aande selfs Bruidvrouw hadde
 gevraegt, om den kammerbrandwijn te
 koop, in dat deselve kammerbrandwijn haer
 ook aenstont door de gemelte Bruidvrouw
 wab gegeven, als ende sij ten dien
 dinged. tot tweed wijlen den pint gevult,
 outeloken overgegeven in seldw fied,
 did sij de posanten bij haer hadden, dat sij
 de posanten volgden den dijfel bij deselve
 vrouwe gedaen, daarvoren aan haer
 hadden staakt agtien stuyverd, inde
 daarmede waren bedn gegaen. gevind
 voor reddenden van wden schap toovoren
 haalde selfs alsoo gehoodt gesien inde
 gedaen te hebben.

Soo waarlijk moeste haer Compten,
 Godt. Almagtigh helpen,

Dat den 28^{en} Junij 1699

L. J. V. B. (Leyden) (Nied: v. Banchem).

M. J. Cruyskerck

Verlag van de lezing ‘Grasduinen in het Hof van Holland’

Door: Jan Leeuwenhoek

21 september 2021

Hans Endhoven, één van zijn voorgangers als voorzitter van de afdeling Rijnland van de NGV, heeft veel onderzoek gedaan en ook naar het Hof van Holland, geeft Ab Stikkelorum aan. Een omvangrijk archief, wat wellicht nog te weinig wordt geraadpleegd. Daarom is het belangrijk om er via deze lezing van Hans meer over te weten komen.

Hans Endhoven geeft aan eerst op het archief van het Hof in te willen gaan en daarna zal hij ingaan op een Leidse familie die in het archief voorkomt. De plaatselijke rechtspraak vond plaats voor schout en schepenen en werd uitgeoefend in een herberg of in het stadhuis van een stad.

Het Hof van Holland was tot 1811 op het Binnenhof (de Rolzaal) in Den Haag gehuisvest. Het werd in 1445 opgericht door Philips van Bourgondië en bestond uit een president en 8-12 raadsheren, die samen de Raad vormden. Philips centraliseerde de hogere rechtspraak aldus op gewestelijk niveau. Zijn opvolger Karel de Stoute probeerde verder te centraliseren, hetgeen gedeeltelijk lukte. Dat werd de Grote Raad van Mechelen. Tot 1581 was dat de hoogste rechterlijke instantie. Daarna werd dat voor onze gebieden de Hoge Raad van Holland, Zeeland en West-Friesland. Het Hof van Holland had in Den Haag jurisdictie over het Binnenhof, alsmede de woningen van de in Den Haag woonachtige edelen en de eigen ambtenaren. Schout en schepenen van Den Haag zélf hadden hierdoor een meer beperkte taak.

De taken van het Hof van Holland lagen op het gebied van bestuur, wetgeving en rechtspraak, alles wat niet tot de competentie van de gewone rechtbanken behoorde. Voorbeeld inzake Bestuur: De stad Leiden maakte jaarlijks een voordracht voor schepenen. Die lijst bevatte 16 namen. Het Hof koos er daar 8 van uit.

Het Hof hield ook toezicht op dijken, sluizen en vestingen. Het had tevens toezicht op de notarissen, die door het Hof werden beëdigd op voordracht van een stad. Het was rechter in civiele zaken tussen partijen en aanklager in criminele zaken als verkrachting, moord, brandstichting, roof en majesteitsschennis.

Rechtspraak: Als je het niet eens was met een uitspraak van schout en schepenen van jouw stad of heerlijkheid, dan kon je in beroep gaan bij het Hof. Je trad niet zelf op voor het Hof. Alles verliep via procureurs. En er

waren advocaten die de pleidooien hielden. Er was een fors ambtelijk apparaat met een griffier, deurwaarders, bodes en veel andere ambtenaren.

Er is veel bewaard gebleven; er zijn zo'n 12.000 inventarisnummers, samen 600 strekkende meter. Er zijn diverse soorten stukken. De Memorialen vormen de basis, van waaruit later deelreeksen zijn ontstaan zoals sententies. Het voeren van processen was in die tijd erg belangrijk.

Het ging vaak om iemands eer. Kosten van een procedure konden worden opgeschreven in door de Griffie van het Hof bijgehouden Residentie-boeken. Het Hof keurde die goed en de verliezende partij moest dan betalen.

In de Rollen werd een chronologisch overzicht gegeven van alle wekelijks behandelde zaken door commissarissen uit de Raad. Er zijn Rollen/Presentatieboeken van Eisen en Rollen van Antwoorden door gedaagden. Dit is de meest volledige bron voor onderzoek, omdat in de rollen alle zaken werden genoteerd. Het zijn wel altijd korte aantekeningen. In de Dingtalen van partijen werden de zaken meer uitgebreid behandeld.

Tijdens de procesgang vielen steeds meer zaken af, uit kostenoverwegingen of omdat een deal werd gesloten. Naar schatting van Hans kwam slechts ongeveer 10% van in de Rollen genoteerde zaken uiteindelijk in de Sententieregisters terecht.

Stukken van processen werden in proceszakken bewaard en die werden na afloop van de procedures meegegeven aan de procureurs. Soms vergat een procureur de zak mee te nemen en in die gevallen zit de zak nog in het archief, een mooie bron! Leuk is dat Hans in de stukken ook tegenkwam dat de Raadsheren van het Hof al heel vroeg een grote vakantie hielden, dus dan konden zaken niet behandeld worden.

Uiteraard komen er ook Leidse zaken voor. Hans noemt een aantal zaken uit de begintijd van de familie **Van Leyden van Leeuwen**. Een belangrijk

man in de 17^e eeuw was **Diederik**, baron van Leyden, die op Rapenburg 48 woonde. Zijn directe voorvader was een vermogende rebelse ondernemer, **Adriaen Dirksz** (ca. 1460-1531), die getrouwd was met **Catrijn Paets**, uit een bekende Leidse familie. Adriaen was blauwverver en handelde in kleurstoffen voor textiel. Leiden was de lakenstad! Je had blauwververs en roodververs. Ook al was hij rijk, Adriaen kreeg in 1512 een grote subsidie op zijn brouwerij om rieten daken te vervangen door leien. Daarmee werd het brandgevaar in de binnenstad verminderd. Leiden was in die tijd overigens ongeveer failliet. Er werd in 1497 een schuldenregeling gemaakt die ervoor zorgde dat Leiden in een periode van 18 jaar weer boven Jan kwam. Daar werden nieuwe belastingen voor ingevoerd en bestaande verhoogd. Adriaen werd benoemd tot een van de toezichhouders. Hij belegde zijn geld niet alleen in een ververij en brouwerij. Na 1500 kocht hij veel land in de omgeving, vooral lenen zoals Meerburch in Zoeterwoude, Leuwen in Alphen en Roucoop in Voorschoten. Over deze bijzondere man is veel meer te vertellen. Hij had met iedereen ruzie en voerde in Leiden en Den Haag talrijke processen met leveranciers, klanten en zelfs bestuurders van de lakennering. Anderzijds ging hij ook op bedevaart, zelfs naar het H. Graf in Jerusalem, een riskante reis. Tenslotte kwam hij onder curatele en overleed in 1631.

Ab Stikkelorum dankt Hans Endhoven hartelijk voor deze lezing. Leuk om te zien hoeveel bijzondere zaken je in deze bron kan vinden!

Het zullen je voormoeders maar wezen!

Door: Piet de Baar

Hillegonda van Haarlem (1764-1834) leefde in een bijzondere tijd en was wellicht een bijzonder mens, al hebben de tijdsomstandigheden natuurlijk een enorme invloed op een mensenleven. Juist in haar leven viel de Franse tijd (1795-1813), de slechtste tijd die Holland (en zeker Leiden) ooit meegemaakt heeft. En haar tijdgenote **Catharina Kramp** (1771-1849) deed in niets voor haar onder. Het was dus niet meer dan logisch dat de zoon van de een met de dochter van de ander trouwde. Die waren beslist 'ebenbürtig'... Dat die slechte tijd zich vooral manifesteerde in wat wel het verval van zeden genoemd is, heeft ook in de genealogie de nodige sporen nagelaten. Het aantal vondelingen steeg en vooral het aantal onechte kinderen nam flink toe. Ook de gevolgen van de woelingen tussen de

patriotten en prinsgezinden en daarna de komst van de Fransen waren groot. Vooral de Fransen waren weinig geliefd en hen werd veel naars aangewreven. In Leiden (voor zover niet nadrukkelijk anders vermeld vonden alle hierna genoemde gebeurtenissen plaats) lieten zij zich op seksueel gebied niet onbetuigd, al zijn die sporen vaak bitter slecht te bewijzen. En of veel meer vrouwen zich door middel van prostitutie in leven probeerden te houden, is ook al een amper te beantwoorden vraag.

Hillegonda (ook Hildegonda en diverse andere schrijfwijzen komen voor, maar hier wordt steeds deze spelling gehanteerd) van Haarlem (ook die naam wordt diverse keren flink verbasterd en ook hier is voor deze standaard-schrijfwijze gekozen) werd geboren te Culemborg en daar gedoopt in de Nederduits Gereformeerde (sedert 1816 Nederlands Hervormde genaamd) kerk op 31 oktober 1764 als dochter van **Voormijn van Haarelem** en **Geertruij Mensborg**, echtelieden. In de marge van het doopboek staat nog: “Hiervan extract gegeven den 6 juny 1794. Hiervan extract gegeven den 18 dec. 1802”. De voornaam Voormijn klinkt natuurlijk niet echt bekend; bij de doop van een broertje Lambertus op 1 juni 1763 staat zijn naam als Vermijn van Haerlem te boek. Bij het begraven van twee kinderen van hem op 6 april 1790 in Culemborg heet hij Fremijn, evenals bij zijn eigen begrafenis op 10 februari 1804 en bij het overlijden van zijn weduwe op 25 maart 1814 te Culemborg; zij heet dan 84 jaar oud te zijn, dochter van **Bart Mensborg** en **Hillegonda van den Ham**. Wellicht is het een vorm van Firmin; de heilige Firminus (feestdag 25 september) was bisschop van Amiens. Zo te zien was het een gewoon gezin. Nu was Culemborg een behoorlijk achteruitboerend stadje in een eigen graafschapje, dat gedomineerd werd door de prins van Oranje en waar slechts een gewerenfabriek voor nog enige economische welvaart en werkgelegenheid zorgde. Wat de motieven van Hillegonda geweest mogen zijn om dat ingeslapen plattelandstadje te verruilen voor de inmiddels flink weggezakte metropool Leiden, zal wel niet eenvoudig vast te stellen zijn. Ook weten we (nog) niet precies wanneer zij de grote reis aanvaard heeft; zo is er b.v. geen borgbrief of akte van indemniteit bekend (maar die werden trouwens tegen het eind van de achttiende eeuw steeds minder gebruikelijk). Ook weten we niet wat zij hier voor de kost deed. Wat we in ieder geval wel weten is dat zij een relatie kreeg met Henricus Vorst.

Henricus Vorst was gedoopt op 12 oktober 1763 in de schuilkerk in de Kuipersteeg, bediend door paters franciscanen. Hij was de zoveelste zoon van **Henricus Vorst** en **Catharina Nederveld**, die een hele reeks kinderen kregen, maar waarvan er ook heel wat zeer jong overleden. Dit echtpaar was niet in Leiden geboren of getrouwd. De reden dat Henricus zich in Leiden vestigde, is wellicht omdat zijn (oudere?) broer **Cornelis Voorst** soldaat was onder de compagnie van kapitein **C.J. 't Hooft** in het regiment van luitenant-generaal **Van Kinschot**, in garnizoen liggende in Leiden toen hij trouwde. Net als deze Cornelis heet Henricus geboren te zijn in Coeverden in Overijssel; dat is nu Coevorden in Drenthe, en een plaats waar toen heel wat militairen gelegerd waren. Op 19 mei 1758 waren **Bartholomeus Markhoff**, winkelier, en **Jan de Bruijn**, schippersknecht op Den Haag (waar de familie Nederveld vermoedelijk vandaan kwam), bereid zich borg te stellen voor Henricus Vorst, lerenbroekenmaker, die wellicht een zelfstandig bedrijf wilde stichten. Op dezelfde dag kocht hij namelijk ook het poorterschap van Leiden. De borgbrief werd ingeleverd bij het R.K. Armbestuur, waar uit af te leiden valt dat hij rooms was. Dat blijkt ook uit de doop van zijn kinderen in katholieke kerken. Hij heeft het wellicht niet eens zo slecht gedaan, want na zijn dood werd hij in de week van 6 tot 13 oktober 1781 in de Pieterskerk begraven, en alle minder welgestelde Leidenaars werden op de bolwerken begraven. Zijn begrafenis werd in de belasting daarop, de impost, op 11 oktober aangegeven in de vierde klasse (de op een na laagste), zodat er drie gulden betaald moest worden; hij heette 51 jaar te zijn, broekenmaker, en was overleden op 6 oktober. De weduwe bleef met haar kinderen achter, maar het noodlot moest ook haar nog treffen: in de week van 3 tot 10 juni 1786 werd ook zij in de Pieterskerk begraven. Zij heette 57 jaar te zijn, overleden op 3 juni, en werd op 6 juni in de impost in de vijfde (en laagste) klasse, pro Deo, aangegeven. Zoon Henricus jr. was toen al 23 jaar, wel niet meerderjarig (toen 25 jaar), maar al oud genoeg om min of meer zelfstandig te wonen, eventueel bij zijn werkgever. Zijn zusje **Maria**, gedoopt 19 november 1767 in de R.K. schuilkerk in de Kuipersteeg, en zijn broertje Nicolaas, gedoopt 11 april 1771 in dezelfde kerk, waren nog te jong en werden in het R.K. weeshuis opgenomen op 6 juni 1786. Het verblijf duurde voor Maria overigens niet erg lang, want al op 19 november van dat jaar werd zij weer ontslagen “omdat zij zig swanger bevondt”, en voor ongehuwde moeders was in een weeshuis beslist geen

plaats. Het leven dat een zonder uitzet uit een weeshuis gezet zwanger meisje tegemoet ging, was doorgaans weinig benijdenswaardig; Maria zou ongehuwd blijven en op 52-jarige leeftijd op 22 mei 1822 overlijden. Nicolaas gedroeg zich daarentegen kennelijk zoals het hoorde, want hij werd op 1 mei (de normale ontslagdatum) 1796 uit het weeshuis ontslagen. Zo te zien trouwde hij netjes (zelfs twee keer) en verdiende de kost als kleermaker.

De relatie tussen Henricus Vorst en Hillegonda van Haarlem bleek een vruchtbare, want op 9 februari 1790 werd in de kerk in de Kuipersteeg hun dochter **Johanna Catharina** gedoopt. Hoewel zij al 25 jaar oud was (en Henricus 26) en zij wellicht prijs gesteld heeft op een eigen dak boven het hoofd, was trouwen voor zijn Roomse familie en haar Calvinistische achterban mogelijk een station te ver. Overigens staat in het doopboek geen enkele aanwijzing dat het niet om een “echt” kind zou gaan. En er was nog een zeer grote factor die roet in het eten gooide. Na Hillegonda bezwangerd te hebben zonder haar te (willen of kunnen) trouwen, herhaalde hij dat kunststukje ook nog eens bij **Johanna Maria Holswilders**. Het resultaat daarvan, dochter **Anna Jakoba**, werd op 4 augustus 1790 in de Pieterskerk gedoopt, dus zes maanden later. Dat duidt op een conceptie op een tijdstip dat Hillegonda al zo’n zes maanden ‘zwaar gaande’ was. Als vader en moeder stonden te boek Henderik Vorst en Johanna Maria Holswilders. Was onze Hendrik geen brave Hendrik, maar eerder een vrolijke Frans, die van twee walletjes at? En allebei ook nog eens andersgelovig, al vrijt het met twee geloven op één kussen natuurlijk licht, en is een nadrukkelijk verboden vrucht juist des te sappiger... Waar Hillegonda mogelijk de biologische vader heeft trachten tegemoet te komen door haar kind toch maar Rooms te laten dopen, is te vrezen dat Johanna Maria daar niets in zag en eerder juist in de contramine haar kind protestants liet dopen. Of haar (ge)val nog geleid heeft tot een proces wegens defloratie, kraamkosten en alimentatie, is nagezocht, maar niet gevonden; mogelijk is er onderling een akkoord bereikt (of heeft zij de boel maar laten zitten omdat er bij hem toch niks te halen viel). Zij zal toch wel niet voor niets zijn naam op het doopbriefje hebben laten zetten. Zo’n doopbriefje was in de grote Calvinistische kerken verplicht en kon, voorbedrukt en wel, bij de kosterijen afgehaald worden. In principe kon je dus alles invullen (of als je analfabeet was, door de herbergier op de hoek

van de straat laten invullen). Zonder een briefje werd een kind niet gedoopt. Die briefjes werden door iemand naast de doopvont aangepakt en later, wellicht onder veel gezocht vanwege de afgrijselijke hanepoten, in het doopboek overgeschreven. Tijdens een lange wachtrij in of na vooral de zondagse dienst met voortdurend dorstige baby'tjes die zomaar uit hun warme wiegje (ook al was dat maar een stijfselkissie) waren geplukt en niet veel anders konden doen dan gaan krijsen vanwege die onverwachte plens water, zal wel niemand op het idee gekomen zijn om eerst eens precies uit te gaan pluizen of de gegevens wel klopten en of de moeder echt wel met de als vader opgegeven persoon getrouwd was. Er was dus gelegenheid om een valse naam op te geven, maar vaak werd dat toch wel ontdekt en kreeg zeker de moeder er flink van langs als zij in de Kerkeradskamer schuld moest bekennen. Natuurlijk bleef heel wat "gelieg tegen de dominee" onontdekt, zeker als een kind al heel snel overleed. Het onderhavige kind was toch wel wat taaier, en toen het op 28 december 1798, zogenaamd 10 jaar oud, overleed en op of zeer kort na 2 januari 1799 op het Valkenbolwerk begraven werd, heette het te zijn Jacoba, dochter van Hendrik Vorst, zodat het kind tijdens de 8½ jaar van haar leven kennelijk als een Vorst-elijke spruit gold en niet de achternaam van de moeder droeg.

Johanna Maria Holswilders was op 23 mei 1771 in de Hooglandse kerk gedoopt als dochter van **David Holswilders** en **Barbara Sassenhof**, en dus nog maar 19 jaar toen zij haar kind bij Henricus Vorst kreeg. Te vrezen is dat, nu zij niet met de biologische vader mocht of kon trouwen, zij een beetje het spoor bijster geraakt is. Op 14 juli 1794 liet Johanna Maria in de R.K. schuilkerk op het Utrechtse Veer een dochter Maria Jacoba dopen, waarbij als vader opgegeven werd **Antonius Roermond**. Als deze man al ooit bestaan heeft, zal hij wel Rooms geweest zijn, want anders is wel helemaal onverklaarbaar waarom dit kind in die kerk gedoopt werd. Toen het op 3 februari 1820 trouwde heette de vader "afwezig zedert den jare 1794", wat toch wel iets doet denken. Op 13 maart 1799 liet Johanna Maria een dochter Johanna in de Pieterskerk dopen; als naam van de vader gaf zij **Jacobus Verheul** op. Deze Johanna overleed op 16 december 1855 ongehuwd. Op 12 februari 1809 maakte Johanna Maria niet meer dit soort plichtplegingen: toen haar zoontje **David** in de Pieterskerk gedoopt werd, gaf zij geen naam van een vader op (waarmee het dus op haar naam

kwam). Toen zij op 27 april 1832 op 62-jarige leeftijd (in feite 61, maar we zullen maar niet al te streng zijn) overleed, heette zij weduwe van **Johannes van Brinkem** te zijn. Verwondert het nog iemand dat die naam in Leiden helemaal niet voorkomt en het huwelijk uiteraard niet gevonden is?

De volgende keer gaat het verhaal verder met het gezin Vorst-Haarlem en andere relaties van Hillegonda. In dit verhaal wordt in ieder geval duidelijk dat het altijd goed is om meerdere bronnen te checken.

Transcriptie oud schrift (zie pagina 19)

Door: Piet de Baar

Transcriptie van Rechterlijk Archief Leiden inv.nr. 133 deel J fol. 59.

Opgeschreven gratis

Compareerden voor de onderges. heren schepenen der stadt Leyden Agnietje Rombius, huysvrouw van Hendrick Jaspertsz., Rachel Cornelisdr., huysvrouw van Abram Majoor, ende Geertruyt van Schaik, alle sijnde tot competenten ouderdommen, dewelcken verklaarden ter requisitie van Pieter Maaswijk, impostmeester van de brandewijnen over Woerden ende 't resort van dien van den jegenwoordige lopende termijn, dat sijluyden gesamentlijk op den vijfden deser maant juny, des voormiddags omtrent elff uyren, waren geweest ten huysse van Pieter Aartsz. de Bruyn, wonende tot Bodegraven, ende doen aldaar aan desselfs huysvrouwe hadde gevraagd om een kanne brandewijn, haar ook aanstonts door de gemelte huysvrouw was gegeven, hebbende sij ten dien eynde tot twee reysen een pint gevult en telckens overgegoten in sekere fles die sij deposanten bij haar hadden; dat sij deposanten volgens den eysch bij deselve vrouwe gedaan, daarvoren aan haar hadden betaalt agtien stuyvers ende daarmede waren heengegaan. Gevende voor redenen van wetenschap 't voorverhaalde selfs alsoo gehoord, gesien ende gedaan te hebben.

Soo waarlijck moste haar comparanten Godt Almagtigh helpen.

Actum den 25^e juny 1699.

(was getekend:) L. Verhooff Nicl. v. Banchem A. v. Cruyskercken.

De schepenen dr. Lucas Verhooff, mr. Nicolaes van Banchem en mr. Adriaen van Cruykercken, drie van de acht, dus een soort commissie

vormend, wellicht Schepencommissarissen van de Gemenelandsmiddelen, gaven kennis van wat een drietal vrouwen onder ede kwam verklaren en daarvan werd deze verklaring afgegeven (af te leiden uit het woord 'opgeschreven') en zelfs gratis, omdat het met een belastingzaak voor het gewestelijk bestuur van doen had. De belastingheffing in Holland was zo ingewikkeld dat de meeste onderzoekers ervoor terugdeinzen om zich daarin te verdiepen, terwijl het vanuit genealogisch oogpunt vaak een ware fundgrube is. Van het Rechterlijk Archief Leiden is hoofdstuk V gewijd aan Zaken betreffende de gemenelandsmiddelen. De belangrijkste series daarin zijn inv.nr. 129, Craqueelboeken 1577-1810, 32 delen, en 133, Register van akten van getuigenverklaringen, visitaties e.d., 1698-1805, 19 banden. Omdat het belastingressort Leiden heel noordelijk Zuid-Holland, zelfs inclusief Aalsmeer, omvatte, is er ook over de dorpen zeer veel informatie hierin vastgelegd. Helaas zijn de meeste delen niet van een klapper voorzien en het doorlezen van al die registers is haast ondoenlijk. Maar wanneer er een signaal is dat een voorouder ooit iets met het pachten van belastingen van doen had, dan zou hier zeker wat in kunnen staan. En dat geldt ook voor veel middenstanders; zeker alle korenmolenaars waren fraudeurs. In het Groot Plakkaatboek staan talloze ordonnanties over imposten. De verpachting daarvan vond plaats in meestal vier termijnen van drie maanden; hier gold het de actuele, lopende termijn.

Deze akte is wellicht opgesteld om aan te tonen dat Pieter Aartsz. de Bruyn belastingen ontdook of zelfs handelde in zaken waartoe hij niet gerechtigd was. De drie dames waren wellicht lokvogels, omdat ze vaker in dit register voorkomen en meestal met vergelijkbare acties, waarbij ze zich als volstrekt onschuldige koopsters voordeden, wat bestelden en dat kregen. Voor sommige producten gold een soort vastgestelde prijs en dus was het belangrijk om heel precies vast te stellen hoeveel product hoeveel kostte. Of De Bruyn als gevolg hiervan aangeklaagd is (en veroordeeld), zou nog nagezocht kunnen worden, maar is voor de transcriptie niet van belang.

In de eerste regel staat het woord 'ondergesz' geschreven; gewoonlijk staat daar 'onderges.', een afkorting van ondergeschreven. Door die z zal eerder gelezen moeten worden 'ondergezegde', maar dat klinkt raar en zie je haast nooit, vandaar dat met 'onderges.' volstaan is.

Verslag van het bezoek aan Delpher

Door: Rob van der Hulst

15 oktober 2021

Maaïke Napolitano verwelkomt ons en nadat ieder voorzien is van koffie of thee begint zij met de uitleg wat Delpher is: een gratis toegankelijke website, ontwikkeld en beheerd door de Koninklijke Bibliotheek (KB). De teksten komen uit de collecties van diverse wetenschappelijke instellingen, bibliotheken en erfgoedinstellingen. Momenteel vindt u hier ruim 900.000 boeken, ruim 1,7 miljoen kranten, 10 miljoen tijdschriftpagina's en 1,5 miljoen radiobulletins en dat aanbod zal de komende jaren blijven groeien omdat er steeds meer gedigitaliseerd wordt. De naam DELPHER is een knipoog naar het woord 'delven' dat graven betekent.

Wat vindt u in Delpher?

Al het materiaal in Delpher is historisch, tekstueel en ooit gepubliceerd. Het is full tekst doorzoekbaar met behulp van OCR. Het bevat 18 miljoen krantenpagina's (1618–1995), 11 miljoen tijdschriftenpagina's (1800–1970), 900.000 boeken (1486–2013) en 1,5 miljoen A.N.P. radio bulletins. Al dit materiaal is gescand en daardoor digitaal beschikbaar op de Delpher website. Het materiaal wordt geselecteerd, nauwkeurig voorbereid en dan naar een digitaliseringsbedrijf gestuurd. Zij leveren de scans en OCR die

Maaïke Napolitano vertelt enthousiast over de projecten van Delpher. Foto: Ab Stikkelorum

vervolgens in de KB bewerkt en doorzoekbaar gemaakt worden voor publicatie op Delpher.

Delpher en auteursrecht.

De publicaties zijn grotendeels wereldwijd toegankelijk. Ze zijn publiek domein (70 jaar na publicatiedatum en 70 jaar na overlijden van de auteur/ fotograaf) of belast met auteursrechten. De KB heeft overeenkomsten met uitgevers en beroepsorganisaties. Voor gebruik van auteursrechtelijk belast materiaal is toestemming van de rechthebbende nodig (en dat is niet Delpher!). Citeren is echter toegestaan met bronvermelding. Het auteursrechtelijk beschermde materiaal kunt u alleen bekijken in de leeszaal van de Koninklijke bibliotheek.

Er wordt voortdurend nieuw materiaal toegevoegd, de techniek verbetert zoals de optische tekenherkenning (OCR). Delpher is recent begonnen met het aanbieden van thematische pagina's.

Aan de slag

Als je aan de slag gaat met Delpher kom je eerst in het basismenu.

In dit menu kun je kiezen uit: Doorzoek alles zoals Boeken basis, Boeken Google, Tijdschriften, Kranten basis, Externe kranten en Radiobulletins. Op de verschillende startpagina's, die je kunt kiezen, kun je aan de afbeelding herkennen welke keuze je hebt gemaakt.

Je kunt eenvoudig zoeken, zoeken met facetten, uitgebreid zoeken, booleaans zoeken, en de kranten en tijdschriften in een grafiek krijgen. Kies bij zoeken een begin en einddatum, daar voorkom je mee dat je te veel treffers krijgt. Geadviseerd wordt om bij kranten bijvoorbeeld op periode, soort bericht, verspreidingsgebied, krantentitel, plaats van uitgave, zoekterm enzovoort te zoeken. Bij uitgebreid zoeken toont Delpher een aantal historische spellingsvarianten van uw zoekterm. Bij veel zoekresultaten toont Delpher een zoektip met uitleg hoe je meer doeltreffend kunt zoeken. Beiden kan je uitschakelen. In Delpher zit ook een uitgebreide handleiding met ook o.a. instructiefilmpjes.

Na beantwoording van vragen bedankt voorzitter, Ab Stikkelorum, haar voor de duidelijke en prettige presentatie. Namens de afdeling Rijnland overhandigt hij haar een chocolade-verrassing.

Na een prima verzorgde lunch en een pauze worden we in twee groepen door medewerkers van de KB rondgeleid. Als eerste mag onze groep we een kijkje nemen in de Microfilmzaal bij de verzamelingen microfilms en microfiches. Dit roept bij vele aanwezigen nostalgische herinneringen op

aan een recent verleden waarin het gebruik van viewers met microfiches een gebruikelijke routine was. Vervolgens lopen we door een soort gangen en trappen doolhof naar de immense opslag van boeken en kranten die de KB in haar bezit heeft. Ook wordt duidelijk dat slechts 15 % van de kranten die bij de KB aanwezig zijn is opgenomen in Delpher en dat de rest bij de KB in archiefdozen is opgeslagen. Tot slot lopen we langs de afdeling Bijzondere Collecties waar een medewerkster bezig is met een kleurrijke historische atlas.

Na een bedankje aan de medewerkers eindigt hier onze rondleiding en onze zeer interessante excursie naar de Koninklijke Bibliotheek.

Voorouderspreekuren in de regio

- **NGV-afdeling Delfland:**

Elke 2e woensdag in de maand van 14.00 tot 16.00 uur in:
Stadsarchief Delft, Gantel 21, 2635 DP Den Hoorn.

- **NGV-afdeling Kennemerland:**

Elke 1^e en 3^e zaterdag van de maand van 10.00-12.00 uur in het:
Noord-Hollands Archief, St Jansstraat 40 2011 RX, Haarlem.

- **Historische Vereniging Alphen** (werkgroep genealogie):

Elke 2e zaterdagmiddag van de maand van 13:00 en 16:00 uur in:
De Vergulde Wagen, Van Boetzelaerstraat 48, Alphen aan den Rijn.

Wetenswaardigheden

Gezocht: familienamen beginnend met COR of KOR.

Sofie Claerhout is postdoctoraal researcher Forensic Genetics - Evolutionary Biology - Historical Demography te Leuven. Zij heeft zich ten doel gesteld haar kennis rond de wereld van de genetische-genealogie over te brengen naar het brede publiek. Dat probeert zij te doen aan de hand van verschillende blogposts, interviews, publicaties, podcasts, ... die te vinden zijn in de rubriek 'Leer bij!' <https://www.csy-leuven.be/leer-bij/>. Voor haar nieuwe en volledig gratis wetenschappelijk onderzoek zoeken zij en haar collega's mannen van 18+ met een familienaam die begint met de letters COR- of KOR-.

Waarom? Er bestaat al een grote stamboom familiedatabank <https://www.csy-leuven.be/l/cor-databank/> van de voorouders van deze COR* mannen. Op die manier kunnen ze de genetica achter stambomen

verder onderzoeken in Vlaanderen en Nederland. Zoek u mee naar COR mannen in uw vriendenkring, bij collega's of op uw LinkedIn netwerk...? Neem zeker ook een kijkje op haar website: www.CSY-Leuven.be.

Namens Sofie alvast hartelijk dank om dit project met alle COR-mannen te delen! Sofie Claerhout, KU LEUVEN | Herestraat 49, 3000 Leuven sofie.claerhout@kuleuven.be.

*****

Luisterwandeling 'Stemmen uit de fabriek'

Wandel (online) langs 18 fabrieken in het centrum van Leiden en hoor de stemmen van de fabrieksarbeiders. Langs de conservenfabriek van Tieleman en Dros, maar ook langs minder bekende locaties. De wandeling start bij de bibliotheek in de Nieuwstraat. Volg de gesproken aanwijzingen en als je in de buurt van een fabriek komt, gaat vanzelf een geluidsfragment spelen. [Stemmen uit de fabriek | izi.TRAVEL](#)

*****

Boek: Zoetermeer Toen & Nu

Fotograaf Ad Jansen maakt in zijn boek 'Zoetermeer Toen & Nu in Beeld' de ontwikkeling van Zoetermeer van dorp tot stad zichtbaar.

Het boek toont het dorp Zoetermeer zoals het was in de periode tussen 1900 en 1966 en zoals het nu is. Het boek omvat 140 foto's van de oude en deels verdwenen straten en gebouwen, van markante punten en van doorkijkjes in het toen nog dorpse leven. De nieuwe foto's tonen die beelden anno 2020 – 2021. Het 170 pagina's tellende boek kost € 23,50 en is te koop bij verschillende Zoetermeerse boekwinkels en het Historisch Genootschap Oud Soetermeer (HGOS)

<https://www.oudsoetermeer.nl/pagina/115/publicaties>

*****

TV-serie over de Pilgrim Fathers

Vanaf vrijdag 7 januari wordt op NPO 2 de 4-delige serie 'In het kielzog van de Mayflower' uitgezonden. Dit schip ging op 6 september 1620 met 102 kolonisten op weg naar de nieuwe wereld. Leo Blokhuis bezoekt in deze serie onder meer de stad Plymouth en de Amerikaanse staat Massachusetts en volgt sporen van de kolonisten in de stad Leiden.

Leerlingen uit de Verenigde Staten én uit Leiden maakten samen het bordspel 'Towards Thanksgiving' over de reis van de Mayflower. Meer

dan 400 jaar geleden vertrokken de Pilgrims uit Leiden en hielden zij hun eerste dankfeest voor de gelukte oogst. Die oogst hadden ze nooit gehad zonder de hulp van de lokale bevolking, de Wampanoag Nation. Het bordspel laat zien hoe dat zo gekomen is. Zie website Erfgoed Leiden e.o.

*****

Openbaarheidsdag 2022 bij ELO

Op de eerste werkdag van het jaar worden overheidsarchieven, die tot dan toe voor 75 jaar gesloten waren openbaar. Vanaf 3 januari 2022 zijn bij ELO de overheidsarchieven uit 1946 voor iedereen in te zien. 1946 is een gedenkwaardig jaar dat in het teken stond van scherven rapen, wederopbouw, het moreel opkrikken en gebrek aan geld.

*****

Webpagina Beekveld

De verschillend geschreven familienamen **BEEKVELD, BEEKVELDT EN BEEKVELT** stammen af van de voorouders **Adrianus Huijbertus Beekvelt**, geb. 's-Hertogenbosch ca. 1736, overl. Amsterdam 10-1-1821 en **Catharina Carolina Gremme**, geb. 's-Hertogenbosch ca. 1742, begr. Amsterdam 4-3-1773. Zij trouwden op 28-10-1764 in 's-Hertogenbosch. De genealoog Henk Werk heeft deze families samengebracht op zijn website: <https://home.hccnet.nl/h.werk/Beekvelt.htm>. De derde tak 'Beekvelt' kent tal van kermisexploitanten, die tot op de dag van vandaag poffertjes en wafels bakken in hun opbouwkramen.

*****

Redactie afdelingsblad - Statuut

Redactie / lay-out / scans c.a.: mw. Ank Poland

1. De redactie publiceert graag artikelen van onze leden.
2. De redactie houdt zich het recht voor artikelen te weigeren, in te korten of aan te passen, dit in overleg met de afzender.
3. De redactie is niet verantwoordelijk voor artikelen op naam.
4. Publicering vindt z.s.m. plaats. Tijdgebonden informatie heeft voorrang.
5. Publicaties in dit blad mogen worden gekopieerd, mits met bronvermelding en onder toezending van een presentexemplaar.
6. Uw bijdrage in de vorm van archiefvondsten c.a. zijn zeker welkom.
7. De **sluitingsdatum** inzenden van kopij voor nr. 79 is 25 mei 2022.
8. De kopij, bij voorkeur als bijlage per e-mail naar redactie-ryn@ngv.nl

Bestuur van afdeling Rijnland

Voorzitter ad-interim / afgevaardigde alg. ledenvergadering:

Dhr. A. Stikkelorum, van Hogendorpweg 22, 2253 VW Voorschoten ☎ 071 – 576 4355
E-mail: voorzitter-ryn@ngv.nl

1^e secretaris: Plv. afgevaardigde alg. ledenvergadering:

Dhr. R. van der Hulst, Aziëlaan 117, 2408 HZ Alphen a/d Rijn ☎ 06 – 2111 7450
E-mail: secretaris-ryn@ngv.nl

2^e secretaries / Plv. afgevaardigde alg. ledenvergadering:

Dhr. D.M. Roest, Ridderhoflaan 35, 2396 CJ Koudekerk a/d Rijn ☎ 071 – 889 2354
E-mail: mauring@gmail.com

Penningmeester:

Dhr. C.J. van den Hoek, Koraalzwam 58, 2403 SM Alphen a/d Rijn ☎ 0172 – 438964
E-mail: penningmeester-RYN@ngv.nl

Bank NL73 INGB 0589 6198 02 t.n.v. NGV te Bunnik.

(Bij omschrijving altijd toevoegen: **t.n.v. Afd. Rijnland**)

Bestuurslid / PR:

Mw. S.G. Visscher, Noachstraat 68, 2324 LT Leiden ☎ 071 – 576 6395
E-mail: nieuwsredacteur-RYN@ngv.nl

Bestuurslid:

Dhr. G.J. Leeuwenhoek, Morsstraat 15, 2312 BK Leiden ☎ 06 - 48938412
E-mail: jan@leeuwenhoek.nl

Bestuurslid:

Dhr. A.J. Plantinga, Vronkenlaan 26, 2352 EP Leiderdorp ☎ 071 – 541 0572
E-mail: ajplantinga@ziggo.nl

Bestuurslid / eindredactie mededelingenblad:

Mw. A.C. Poland, Jean Pesijnhof 10, 2311 SM Leiden ☎ 071 – 514 0016
E-mail: ank.poland@xs4all.nl

Redactie mededelingenblad Rijnland

Mw. A.C. Poland ☎ 071-5140016

E-mail: redactie-ryn@ngv.nl

Mw. M.J. Snels

Redactie Bronnenboeken

Mw. J. Bos-Bliek

Dhr. J. van Egmond

Webredactie: Mw. S.G. Visscher, mw. M.J. Snels, mw. A.C. Poland

Colofon: Dit blad verschijnt drie à vier keer per jaar en is een uitgave van afdeling Rijnland van de Nederlandse Genealogische Vereniging (NGV).

Omslag blad: De ondergrond wordt gevormd door een kaart van het Hoogheemraadschap van Rijnland. De kaart is samengesteld door Floris Balthasars in 1615 en verscheen in 1615 in boekvorm en als wandkaart (165 x 162 cm).

© 2022 – overname van artikelen en teksten is slechts toegestaan onder nadrukkelijke verwijzing naar dit blad en met vermelding van de auteur.

Homepage van de afdeling: NN

Voor nadere informatie de website van de NGV: <https://ontdekjouwverhaal.nl/>

Oplage ca. 350 exemplaren

Drukkerij van der Linden, Leiden

PARS

Afzender:
NGV afd. Rijnland
secr. Aziëlaan 117
NL 2408 HZ
Alphen aan den Rijn

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

